



MAL-VERKOSTON OHJAUSRYHMÄN KOKOUS 3/2022

Aika: pe 10.6.2022 klo 12.30-15.00

Paikka: Hybridi, Kuntatalo B 3.4. Gneissi

Jäsenet:

Pj. Anne Jarva, asiantuntija, Kuntaliitto
Olli Voutilainen, erityisasiantuntija, TEM
 Kaisa Mäkelä, ympäristöneuvos, YM
Lotta Mattsson, erityisasiantuntija, VM
 Tapio Ojanen, apulaisjohtaja Väylä
 Asta Tuominen, verkostojohdaja, Traficom
 (Hanna Perälä tiedoksi)
 Jarmo Lindén, johtaja, ARA
 Juhani Hallasmaa, ylitarkastaja (ElyEPO)
Anne Jarva, maankäytön asiantuntija,
 Kuntaliitto
 Irma Karjalainen, tulosaluejohtaja, HSY
 Sirpa Joukainen, HSY
Juha-Pekka Vartiainen, kaavoituspäällikkö, Joensuun
 kaupunki
 Leena Rossi, kaupunkisuunnittelu- ja
 maankäyttöjohtaja, Jyväskylän kaupunki
 Sirpa Lätti-Hyvönen, strategiajohtaja, Kuopio
Olli Alho, kaupunkikehitysjohtaja, Lahden kaupunki
 Paula Paajanen, yleiskaavapäällikkö, Oulun kaupunki
 Mikko Nurminen, rakennusvalv. päällikkö Porin
 kaupunki
 Päivi Nurminen, seutujohtaja, Tampereen
 kaupunkiseutu
 Jyrki Lappi, maankäyttöjohtaja
 Turun kaupunki
Raine Mäntysalo, professori, Aalto/RYL

Varalla:

Varapj. Paula Paajanen, yleiskaavap. Oulu
 Katja Palonen, johtava asiantuntija, TEM
 Olli Maijala, neuvotteleva virkamies, YM

 Anna Saarlo, johtaja, Väylä
Suvi Jousmäki, ekosysteemin rakentaja,
 Traficom
 Markku Aho, rahoituspäällikkö, ARA
 Risto Rauhala, yksikön päällikkö (ElyVAR)
 Johanna Vilkuna, liik.asiantuntija, Kuntaliitto
 Mervi Hemminki, Kuntaliitto
Riikka Aaltonen, liikennesuunnittelija, HSL

 Kalle Sivén, k.geodeetti, Joensuun kaupunki

 Anna Isopoussu, kaavoitustutkija
 Jyväskylän kaupunki
Tero Piippo, yhteysjohtaja, Kuopion kaupunki
 Petri Honkanen, maankäyttöjohtaja, Lahden kaupunki
Mika Uolamo, kaavoitusarkkitehti
 Oulun kaupunki
 Janne Vartia, elinkeinopäällikkö,
 Porin kaupunki
Tapani Touru, liikennejärjestelmäpäällikkö,
 Kaisu Kuusela, seutusunnitt.päällikkö, TKS
 Paula Keskikastari, kaavoituspäällikkö
 Turun kaupunki
 Hanna Mattila, yliopistonlehtori, Aalto/RYL

Esittelyt

Hanna Perälä, Kaisa Kuukasjärvi, Liikenne12 työ, LVM
 Mervi Hemminki, Kuntaliitto

Verkoston koordinaatio

Kati-Jasmin Kosonen, kehittämisspäällikkö
 Eero Purontaus, suunnittelupäällikkö

KÄSITELTÄVÄT ASIAT

1. Kokouksen avaus, läsnäolijoiden toteaminen ja esityslistan hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen 12.33. Läsnäolijat todettiin ja esityslista hyväksyttiin.

2. Edellisen kokouksen (1.4.2022) muistion hyväksyminen ja keskeisten asioiden kertaus

Edellisen kokouksen muistio ja asiat: <https://mal-verkosto.fi/ohjausryhman-kokoukset-2022-2/>

Päätösehdotus: Ohjausryhmä hyväksyy edellisen kokouksen muistion.

Päätös: Ohjausryhmä hyväksyi edellisen kokouksen muistion

3. LIIKENNE12 suunnitelman valmisteluprosessi ja kaupunkiseutujen osallistaminen

(45 min)

Valtioneuvosto antoi selonteon eduskunnalle 15.4.2021 liikennejärjestelmäsuunnitelmasta vuosille 2021-2032. Valtakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa esitetään liikennejärjestelmän nykytilaa ja **toimintaympäristöä koskeva analyysi, visio liikennejärjestelmän kehittämistä vuoteen 2050 asti ja liikennejärjestelmäsuunnitelmaa koskevat tavoitteet.** Valtakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa määritellään, miten väyläverkkoa pidetään kunnossa, kehitetään ja miten rahoitusta kohdennetaan vuoteen 2032 kattavalla ajanjaksolla. Tällä lisätään liikennepolitiikan pitkäjänteisyyttä. Tavoitteiksi asetettiin saavutettavuuden, kestävyys ja tehokkuuden lisääminen.

Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma on strateginen suunnitelma koko liikennejärjestelmän kehittämisestä. Suunnitelma sisältää 12-vuotisen toimenpideohjelman, jossa on mukana valtion ja kuntien toimenpiteitä sekä liikennejärjestelmää koskevan valtion rahoitusohjelman. Suunnitelma on laadittu yhteistyössä eli liikennejärjestelmän asiakkaita ja alueellisia toimijoita kuullen sekä parlamentaarisesti. Sekä valtion liikenneverkon, että muun liikenneverkon kehittämiseen kohdistuvat tarpeet on suunnitelman valmistelun yhteydessä koottu liikenneverkon strategiseen tilannekuvaan. Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman valmisteluun kuuluu kattava vaikutusten arviointi, tulokset on koottu liikenne- ja viestintäministeriön julkaisuun 9/2021.

Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman on tarkoitus edistää myös vuorovaikutusta alueellisen liikennejärjestelmätyön kanssa. Liikenne- ja viestintäministeriö järjesti sidosryhmätilaisuuden suunnitelman toimeenpanosta 20.5.2021. Toimenpiteiden etenemisestä raportoitii ensimmäisen kerran lokakuussa 2021 (jatkoissa raportoidaan vuosittain). Suunnitelmaan liittyvä

ensimmäinen liikennejärjestelmäfoorumi järjestettiin toukokuussa 2022. Liikennejärjestelmäfoorumeissa esiteltiin suunnitelman seuravan kierroksen valmistelun prosessi ja aikataulu. Kokouksessa LVM:n edustajat Hanna Perälä ja Kaisa Kuukasjärvi esittelevät suunnitelman ensimmäisen kierroksen keskeiset opit, seuraavan kierroksen valmistelun päävaiheet sekä alueiden osallistamisen tavat.

Päätösehdotus: Ohjausryhmä merkitsee tilannekatsauksen tiedokseen ja käy kierroksen seutujen näkemyksistä Liikenne12 työn valmistelusta.

Päätös: Hanna Perälä ja Kaisa Kuukasjärvi LVM:stä esittelivät seuraavan Liikenne12 työn valmistelun tilannetta ja vuorovaikutusta alue-edustajien kanssa (esitys liitteenä).

Ohjausryhmän keskustelukierroksella pidettiin hyvänä, että suoria alueellisia keskusteluja alueiden ja kaupunkiseutujen kanssa lisätään ja että yhteistyöfoorumien roolia vahvistetaan. Avainasemassa pidettiin alueellisen ja kaupunkiseutujen asiantuntijayhteistyön kehittämistä. Rahoituksen tilanne tässä taloustilanteessa nähtiin epävarmana. Seuduilla nähtiin myös tarpeellisenä kirkastaa mikä kuuluu MAL-sopimukseen ja mikä eri tason liikennejärjestelmäsuunnitelmiin ja millä tasolla liikenteen päästövähennystavoitteisiin pääsääntöisesti vastataan? Kävelyn ja pyöräilyn lisäksi muu mikroliikenne kaupungeissa nostettiin esiin uutena tarpeena keskusteluihin ja suunnitelmiin.

4. MAL-verkoston nopeat ajankohtaiset

(15 min)

Hankkeet

- **Perus-Skene:** VN TEAS-hanke: Aalto, SYKE, MAL-verkosto
- Loppuraportointi ja tieteellinen arviointi
- Julkaisu, Poliittikkasuositukset ja loppuseminaari syyskuun alussa

- **Kilometrit katuverkolle:** Traficom & MAL-verkosto
- Hanke käynnissä, konsultti on valittu, työpaja syksyllä viikoilla 39-40

- **Kaupunkiseutusunnittelun uudet mallit**
- Osio 1 toteutuksen loppuvaiheessa, kysely toteutettu, Kaupunkiseutukeskustelut
- KAUPSU hankesivu, aloituswebinaari pidettiin 1.4.2022

Talouskatsaus (alkuvuosi 2022)

- Talouden toteuma tammi-toukokuu 2022

Viestinnän keskeiset toimet (alkuvuosi 2022)

- Uutiskirje huhtikuu 2022
- Uutiskirje kesäkuu 2022 (valmistelussa)
- Teemaverkosto/ Hankeosio MAL-verkoston nettisivuille
- Teemaverkosto/ Asemanseudut Blogi
- Teemaverkosto/ Kaupunkiseutusunnittelu Blogi (valmistelussa)
- Hankesivu KAUPSU-hankkeelle (Kuntaliitto)
- Hankesivu Kilometrit Katuverkolla-hankkeelle (MAL-verkoston koordinaatio)
- Perus-Skene -hankkeen Blogi Tieto käyttöön sivustolle
- Perus-Skene Väliraportti ja työpaja-aineistot Hankesivulla (Aalto)
- Sähköpostikirjeet jäsenistölle

Päätösehdotus: Ohjausryhmä merkitsee ajankohtaiset asiat tiedoksi

Päätös: Ohjausryhmä merkitsi ajankohtaiset asiat tiedoksi. Perus-Skene loppuseminaari järjestetään hybridinä tiistaina 6.9.2022 klo 13-15 ja Kilometrit Katuverkolla hankkeen työpaja 5.10.2022 klo 13-16.

5. Elinvoimaiset kaupunkiseudut -teemaverkoston tilannekatsaus

(30 min)

Valtioneuvoston 29.6.2021 (VN/6528/2021-TEM-108) päätöksen mukaan MAL-verkosto saa käyttöönsä 550.000 € rahoitustukea *Kaupunkiseuduille elinvoimaa integroivasta kaupunkiseutusunnittelusta ja tiedolla johtamisesta* hakemuksellaan vuosille 2021 -2023. MAL-verkoston teemaverkoston ohjausryhmänä toimii MAL-verkoston ohjausryhmä. Siten Teemaverkoston edistymistä seurataan ohjausryhmän toimesta säännöllisesti.

Työskentely osahankkeissa on käynnistynyt. Kokouksessa Eero Purontaus esittelee jo käynnistyneiden osahankkeiden kuulumiset ja esittelee tulevia toimenpiteitä.

Päätösehdotus: Ohjausryhmä merkitsee tiedoksi teemaverkoston ajankohtaisen tilanteen.

Päätös: Ohjausryhmä merkitsi tiedoksi teemaverkoston ajankohtaisen tilanteen.

6. KAUPSU -hankkeen kyselyn tulosten esittely ja alustavat havainnot seuduittaisista tilannekeskusteluista (45 min)

MAL-verkoston kumppanuushanke vuodelle 2022 on *Kaupunkiseutusunnittelun uudet mallit, vertaistuki ja hyvät käytännöt*-hanke. Hankkeen yhteistyökumppaneita ovat YM, TEM, valtion liikennehallinto, Kuntaliitto sekä kaupunkiseudut. Kumppanuushanke linkittyy verkoston **Elinvoimaiset kaupunkiseudut** teemaverkoston hankkeeseen nro IV. Vertaistuki-hankkeen keskiössä ovat:

- Kaupunkiseutusuunnittelun nykytilan selvittäminen, siihen liittyvien ajankohtaisten teemojen esiin nostaminen sekä kansainvälisten hyvien käytäntöjen tunnistaminen
- kaupunkiseutujen vertaistuki seututasoisen suunnittelun onnistumisissa ja haastekohdissa,
- Kaupunkiseutujen suunnittelun sisällön kehittäminen kestävyiden ja elinvoiman näkökulmasta erikokoisilla kaupunkiseuduilla
 - Elinkeino - ja palvelunäkökulman, liikennejärjestelmän sekä viherrakenteen aiempaa vahvempi huomioiminen kaupunkiseutusuunnittelussa
- Kaupunkiseutujen kuntien ja sidosryhmien yhteistyön vahvistaminen
- valtion ja kuntien välisen vuorovaikutuksen edistäminen
- Kansalaisosallistamisen syventäminen suunnittelussa
- kaupunkiseutusuunnitelman tietomallityön tukeminen kaupunkiseutusuunnittelun sisällön näkökulmasta

Hankekokonaisuus sisältää kolme osiota: I taustatietokartoituksen kansainvälisine hyvine käytäntöineen (Kuntaliitto ja MAL-verkoston koordinaatio), II Vuorovaikutuksen kehittämisosion (vuorovaikutuskonsultti, kaupunkiseudut) sekä III Hyvien käytäntöjen oppaan ja suositusten laatimisen (Kuntaliitto, MAL-verkoston koordinaatio). Hankesivu: <https://www.kuntaliitto.fi/yhdyskunnat-ja-ymparisto/kaupunkiseutusuunnittelun-uudet-mallit-vertaistuki-ja-hyvät-kaytannot>

Osion I mukainen kysely kaupungeille ja seuduille on valmistunut ja Kaupunkiseutujen erityispiirteitä kartoittava kaupunkiseutukeskustelujen kierros on loppusuoralla. Hankkeen case-seutuja ovat MAL-sopimuseudut sekä keskisuurista kaupunkiseuduista Joensuu ja Kotka-Hamina. Joensuussa on juuri alkanut koko seutua koskevan oikeusvaikutteisen yleiskaavoituksen prosessi ja Kotka-Haminan koko seutua koskeva strateginen vaiheyleiskaava valmistui vuonna 2018. MAL-sopimuseuduilla puolestaan on käytössä erilaisia strategisen suunnittelun välineitä, joita uudistetaan ja päivitetään parhaillaan.

Kokouksessa Mervi Hemminki (Kuntaliitto) esittelee kyselyn tulokset ja alustavia havaintoja Kaupunkiseutukeskusteluista.

Päätösehdotus: Ohjausryhmä merkitsee hankkeen tilannekatsauksen tiedokseen ja evästää projektitiimiä hankkeen seuraavista vaiheista.

Päätös: Ohjausryhmä merkitsee hankkeen tilannekatsauksen tiedokseen ja kävi keskustelun kyselyn tuloksista.

7. Muut asiat

Ohjausryhmä vahvisti seuraavat henkilömuutokset:

- Mervi Karhulan tilalle Hanna Perälä ja Maria Torttila, LVM
- Aarno Kononen tilalle Riikka Aaltonen, HSL
- Juha-Pekka Vartiainen palannut opintovapaalta, Joensuu
- Teemaverkosto-asiat tiedoksi Tiina Harala, Pirkanmaan liitto
- Hankeyhteistyön tekijät Mervi Hemminki, Kuntaliitto, Anna Strandell, Syke ja Ilari Karppi Tay tarvittaessa ko hankkeita esiteltäessä vuosina 2022-2023.

Kuntamarkkinoilla to 15.9. klo 13-13.45: Kaupunkiseutusunnittelun edelläkävijät parhaita käytäntöjä eri kokoisilta kaupunkiseuduilta (yhteys Kaupsu hankkeeseen).

8. Seuraavien kokouksen ajankohdat

Syyskuun kokous: pe 9.9.2022 klo 9.30-12 **kokous päätettiin siirtää keskiviikko 21.9.2022 n. klo 10 alkaen. Kokous järjestetään hybridinä Lahdessa ja Teamsissä.**

Joulukuun kokous & Vuosiseminaari pidetään perjantaina **16.12.2022 hybridinä Tampereella**, noin klo 10 alkaen.

9. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14.48 ja toivotti hyvää kesää!